

Een kinderrechtenbenadering dringt zich op als we spreken over kinderen in het ziekenhuis. Op de werkvloer zouden dokters en het verplegend personeel er immers voor moeten zorgen dat o.a. kinderen niet gediscrimineerd worden bij het ontvangen van medische zorgen (art. 2 IVRK), er naar hen geluisterd wordt (art. 12-15), het belang van kinderen steeds voorop wordt geplaatst bij beslissingen die hen beïnvloeden (art. 3) en dat ze voldoende informatie krijgen over hun behandeling (art. 17).

In ons land worden de rechten van alle patiënten (dus ook kinderen) opgetekend in de **Wet op de patiëntenrechten**.¹ Hierdoor worden o.m. de rechten op een kwaliteitsvolle dienstverlening, op instemming of weigering van een behandeling en op informatie gegarandeerd.

Rechten van kinderen in het ziekenhuis worden verder expliciet erkend in het **Handvest Kind en Ziekenhuis**. Dit handvest, opgesteld in 1988 in samenspraak met twaalf Europese patiëntenverenigingen en de Wereldgezondheidsorganisatie, legt de rechten van kinderen vast voor, tijdens en na een ziekenhuisopname.² Hoewel het handvest niet wettelijk afdwingbaar is, wordt het toch (zij het gedeeltelijk) opgenomen in de wetgeving i.v.m. het zorgprogramma voor kinderen (jonger dan 15 jaar) in de Belgische ziekenhuizen en wordt het gehanteerd als criterium bij de doorlichting van ziekenhuizen.³ De Kamer nam in 2009 een resolutie aan betreffende een **actieplan voor het kind in het ziekenhuis**, waarin er aan de federale regering o.m. wordt gevraagd om de toepassing van het Handvest in de Belgische ziekenhuizen te evalueren.⁴

Ondanks de ruime aandacht voor het implementeren van het Handvest en voor kinderrechten in het ziekenhuis, blijkt uit de praktijk echter dat de situatie van kinderen die (vooral langdurig) in een ziekenhuis verblijven, problematisch blijft op verschillende niveaus. Hun zwakke gezondheid vereist adequate steun, maar de ngo's stellen vast dat hun rechten niet altijd worden gerespecteerd.

Er worden jaarlijks nog heel wat jonge kinderen opgenomen in het ziekenhuis. De kinderrechten-ngo's pleiten hierbij voor de minst ingrijpende behandeling, zodat de kinderen indien mogelijk thuis kunnen behandeld worden.

Als kinderen in het ziekenhuis moeten worden opgenomen, moet er voldoende gekwalificeerd personeel beschikbaar zijn om hen de best mogelijke behandeling te garanderen. Op dit moment kampen de kinderafdelingen van ziekenhuizen met een tekort aan pediaters. Dit kan o.m. verklaard worden door het stijgend aantal kinderen, een veranderd ziektebeeld bij kleine kinderen en het feit dat pediaters minder betaald worden dan andere specialisten.

Kinderen die in een ziekenhuis verblijven, vinden het heel belangrijk om hun ouders zoveel mogelijk bij zich te hebben. *Rooming-in* is in de meeste ziekenhuizen mogelijk, maar we stellen vast dat het minder evident is dat ouders kunnen aanwezig zijn voor en na narcose, en bij reanimatie. Zorgverstrekkers geven aan dat het qua infrastructuur en personeelsbezetting niet altijd mogelijk is om ouders overall aanwezig te laten zijn. Toch pleiten we ervoor dat het mogelijk moet zijn dat ouders ook tijdens deze momenten hun kinderen kunnen

¹ Wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt, BS 26 september 2002, 43719

² Online te raadplegen via <http://www.kindenziekenhuis.nl/stichting/handvest/>

³ In Vlaanderen gebeurt dit door Zorginspectie, zie www.zorginspectie.be

⁴ Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers, *Resolutie betreffende een actieplan voor het kind in het ziekenhuis*, 18 juni 2009, doc 52 0482/006

bijstaan en dat ze vooraf goed ingelicht worden. Op die manier kunnen ze, in samenspraak met de zorgverstrekkers, een bewuste keuze maken die steeds in het belang staat van hun kind.

Een ander pijnpunt is de participatie van kinderen in het ziekenhuis. Het is belangrijk dat zij en hun ouders voldoende worden geïnformeerd (in een aangepast taalgebruik) over de aard en de duur van de behandeling, opdat ze hierover mee kunnen nadenken en beslissen. Uit de praktijk blijkt dat dit nog altijd niet evident is.

Kinderen in het ziekenhuis moeten onderwijs kunnen blijven krijgen en zoveel mogelijk de band met hun school kunnen behouden. Zij ervaren dit zelf als heel belangrijk, niet alleen het onderwijs op zich maar ook het doorbreken van het sociale isolement. Meer kinderen die langdurig worden gehospitaliseerd, genezen en willen na verloop van tijd de draad van hun gewone leven weer oppikken. Het is dus van kapitaal belang dat zij zo weinig mogelijk schoolachterstand oplopen. Er zijn verschillende initiatieven die het contact met de school bij langdurig zieke kinderen stimuleren, deze initiatieven verdienen voldoende aandacht en ondersteuning.

De Kinderrechten ngo's vragen meer aandacht voor de situatie van kinderen die in het ziekenhuis worden opgenomen. Het is belangrijk dat het perspectief van het kind een centrale plaats krijgt in de werking van het ziekenhuis. Kindvriendelijkheid wordt hierbij in de algemene missie en visie van het ziekenhuis ingeschreven.